

UMFERÐARÖRYGGISÁÆTLANIR SVEITARFÉLAGA

Hvað hefur áunnist?

Svanhildur Jónsdóttir, samgönguverkfræðingur

Október 2020

○ MARKMIÐ RANNSÓKNAR

- Koma með samantekt á þeirri vinnu sem sveitarfélög hafa lagt í við gerð umferðaröryggisáætlana og leggja mat á ávinning þeirrar vinnu
- Svара því hvort umferðaröryggisáætlanir skili sér í bættu umferðaröryggi og vitundarvakningu um umferðaröryggi í sveitarfélaginu
- Kærar þakkir til Katrínar Halldórsdóttur og Ernu Báru Hreinsdóttur hjá Vegagerðinni, og Kolbrúnu Guðný Þorsteinsdóttur hjá Samgöngustofu

○ BAKGRUNNUR OG FORSAGA

- Markmið umferðaröryggisáætlana er að auka vitund forráðamanna sveitarfélaga og íbúa um umferðaröryggi
- Leiðbeiningar útgefnar árið 2010
- Samgöngustofa og Vegagerðin hafa hvatt sveitarfélög til að gera umferðaröryggisáætlanir
- 20 sveitarfélög hafa gert umferðaröryggisáætlun og fleiri vinna að sinni áætlun

○ AÐFERÐAFRÆÐI

- Kerfisbundin yfirferð umferðaröryggisáætlana
- Könnun
- Slysagreining

○ KERFISBUNDIN YFIRFERÐ

- Allir gerðu slysagreiningu og nýttu sér hana við forgangsröðun
- Leiðbeiningum almennt fylgt betur ef samvinna var við verkfræðistofur, þó voru undantekningar
- 8 með vettvangsferð, algengara í nýrri áætlunum
- 17 með samráð við íbúa
- 8 gerðu ferðavenjukönnun meðal skólabarna
- 13 fjölluðu um umferðarfræðslu fyrir skólabörn

○ KÖNNUN

- 13 sveitarfélög svöruðu, þar af tekið viðtal við 5 þeirra

Minnisblað	VSÓ RÁÐGJÖF
	27.08.2019
	19325
Dreifing	Höfundur
Sveitarfélög	LMG
	Virkvörðuneytið
	SJSJ
Formbrotunúmer:	
Umferðaröryggisáætlunir, hvað hefur áunnist?	
Spurningalisti	
1. Hefur verið ávinningur af umferðaröryggisáætlun? Hvernig?	
2. Hefur umferðaröryggisáætlun nýst embættismönnum?	
3. Hafa verkefni á forgangslista verið unnin?	
• Ef nei, af hverju? Hefur embættismaður tillögu að bætti eftirfylgni? • Var haldið í forgangsröðunina á listanum? Ef ekki var haldið í forgangsröðun, hvað olli því að frekar var farið í aðrar framkvæmdir? • Ef framkvæmdir voru aðrar aðgerðir til að bæta umferðaröryggi var þá haldið sérstaklega utan um þau verkefni? Af hverju fengu þau forgang?	
4. Hefur verið eftirfylgni með umferðaröryggisáætlun?	
• Hefur yfirsýn yfir umferðaröryggismál verið viðhaldið? Ef já, hvernig? Er tekið tillit til nýrra athugasemda? • Er stöðumatid uppfært og endurskoðað? • Er samráðshóp haldið við? • Er fylgst með þróun slysa þar sem hefur verið farið í framkvæmdir?	
5. Er aukin meðvitund um umferðaröryggi í sveitarfélaginu?	
• Hjá embættismönnum? Sveitarstjórnarmönnum? • Hefur umferðaröryggi/umferðaröryggisáætlun haft áhrif á önnur verkefni/framkvæmdir? Áætlunir? Deiliskipulag? Aðalskipulag? • Hafa íbúar áhuga á umferðaröryggismálum í sveitarfélaginu? Hafa fengið nýjar ábendingar frá íbúum?	
6. Hefur fræðsla/upplýsingagjöf verið aukin?	
• Og/eda íbúar upplýstir um tilgang aðgerða séu þær aðgerðir til að bæta umferðaröryggi?	
7. Var notast við leiðbeiningar Mannvits við gerð umferðaröryggisáætlunarinnar?	
• Ef já, hvernig reyndust leiðbeiningarnar? Er eitthvað í þeim sem mætti breyta, bæta eða taka út?	
VSÓ.B	

○ KÖNNUN - ÁVINNINGUR

- Allir töldu ávinning af gerð umferðaröryggisáætlunar
- Flestir töldu hana nýtast embættismönnum við störf sín
- Kemur sér vel fyrir nýja embættismenn og pólitískt kjörna einstaklinga
- Aukin yfirsýn yfir umferðaröryggisaðgerðir
- Gott að hafa til hliðsjónar við gerð fjárhagáætlunar og í samtali við Vegagerðina

○ KÖNNUN - FORGANGSLISTAR

- Forgangslistum ekki alltaf fylgt
- Önnur verkefni koma sem eru brýn
 - *Almennt ekki haldið utan um yfirlit yfir þau verkefni*
- Íbúar
- Pólítískur þrýstingur
- Fjármagn ræður því hvaða verkefni eru framkvæmd

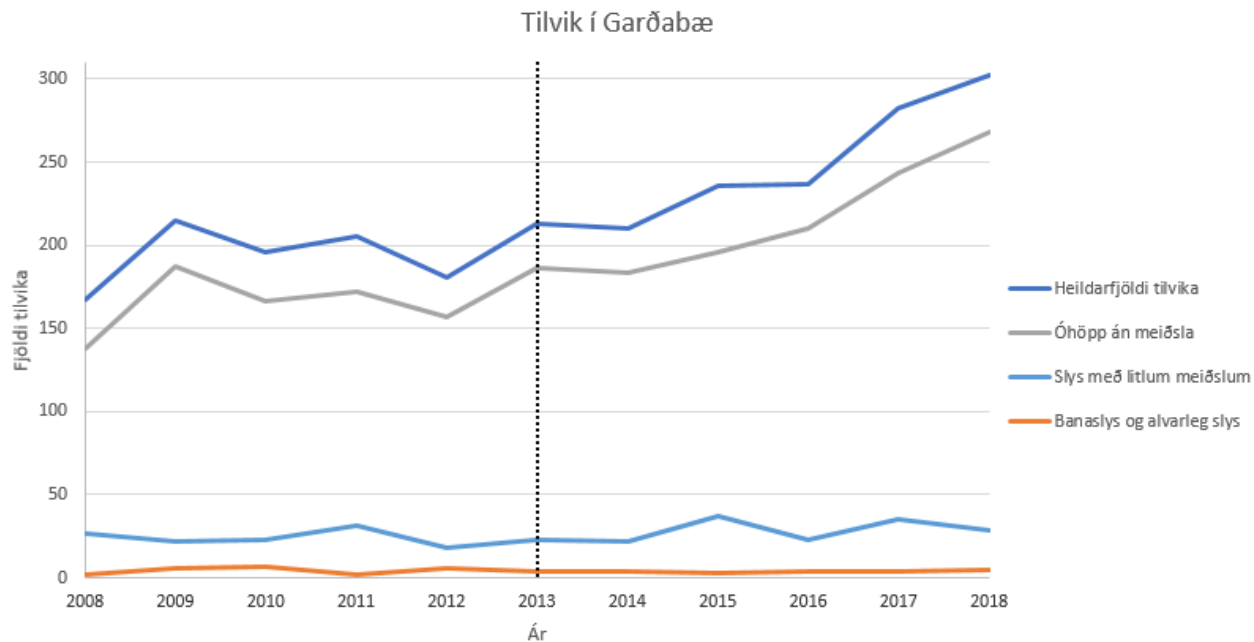
○ KÖNNUN - EFTIRFYLGNI

- Eftirfylgni er misgóð
- Samráðshópur
- Umsjónaraðili lykilatriði
- Oft stór hluti verkefna búin þó ekki mikil eftirfylgni
- Áminning

○ KÖNNUN - ANNAÐ

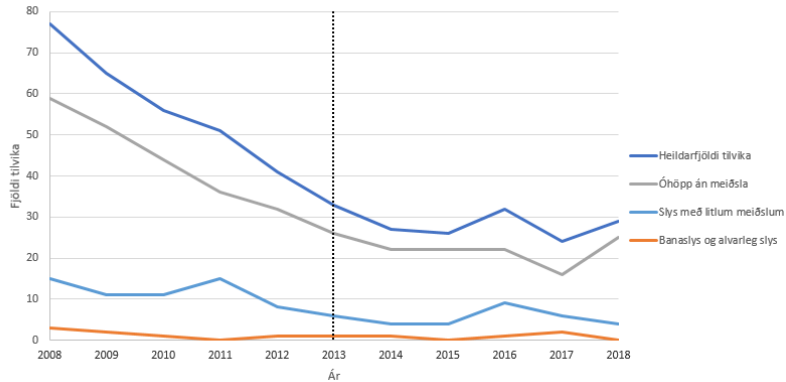
- Margar ábendingar frá foreldrum skólabarna
- Stundum lítill áhugi íbúa við gerð umferðaröryggisáætlana, af hverju?
- Um helmingur sveitarfélaga segir að aukið upplýsingaflæði sé um aðgerðir í þágu bættis umferðaröryggis
- 9 sveitarfélög nýttu leiðbeiningar
- Engar ábendingar um hvernig mætti bæta leiðbeiningar um gerð umferðaröryggisáætlana

○ SLYSAGREINING

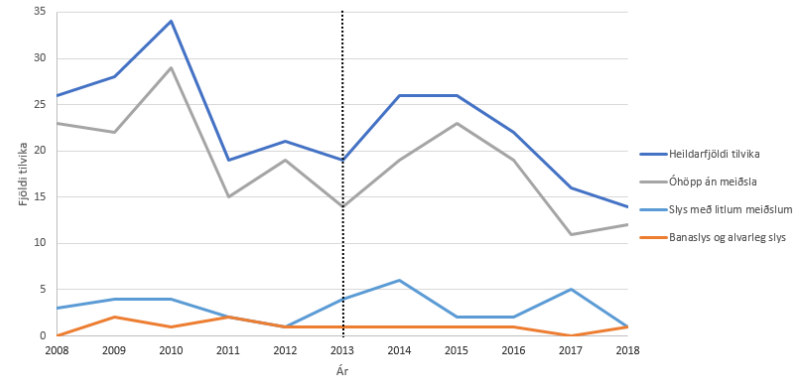

SLYSAGREINING

Tilvik í Ísafjarðarbæ

Tilvik í Fjallabyggð

○ NIÐURSTÖÐUR

- Allir sammála um að ávinningur væri af gerð umferðaröryggisáætlunar
- Gleðilegt er að slysum hefur almennt ekki fjölgað þrátt fyrir aukna umferð og ekki er útilokað að umferðaröryggisáætlanir eigi þátt í því
- Umsjónaraðili lykilatriði - mannabreytingar geta haft áhrif
- Aukin umræða eykur meðvitund
- Auka ætti samráð við börn
- Mest fysískar aðgerðir – á að halda því?
- Nýta umferðaröryggisáætlun við gerð fjárhagsáætlunar

○ UMRÆÐUR

- Gera kostnaðarmat og kostnaðarskiptingu fyrir forgangslista
- Setja ákveðna upphæð á hverju ári
- Ekki er fjallað um umferðaröryggisáætlanir sveitarfélaga, hvorki samgönguáætlun 2019-2033 né í gildandi fyrir árin 2020-2034
- Samráð mikilvægt – aðgerðir til að virkja íbúa?
- Núllsýn
- Árlegur samfélagslegur kostnaður af umferðarslysum er af stærðargráðunni 40-60 milljarðar króna og er því til mikils að vinna að auka umferðaröryggi með öllum tiltækum ráðum

**TAKK
FYRIR**

Frekari upplýsingar:
Svanhildur Jónsdóttir
svanhildur@vso.is